

Pan Paweł i świat

Chęć robienia sztuki – jak dowodzi ostatnia premiera w krakowskiej „Łażni” – potrafi połączyć teatr offowy z instytucjonalnym oraz aktorów szacownej sceny narodowej. Wynikiem takiej koprodukcji jest wyreżyserowany przez Bartosza Szydłowskiego „Pan Paweł” Tankreda Dorsta z Jerzym Nowakiem w roli tytułowej. Choć efekt artystyczny przedsięwzięcia daleki jest ideału, trzeba docenić inicjatywę, która wprowadza ferment w zastalę i pozbawione niespodzianek życie teatralne.

Sztuka Dorsta, rozpięta pomiędzy zwidami wyobraźni a realnością, opowiada historię bardzo aktualną. W nieczynnej fabryce mydła, w której przemieszkują od lat tytułowy pan Paweł z siostrą, pojawia się młody człowiek, Helm. Właśnie odziedziczył nieruchomość i pragnie otworzyć własny interes, więc nakłania staruszkę, by się przeprowadził gdzie indziej. Zdecydowany opór, jaki napotyka jego propozycja, prowadzi do zaskakującego finału.

Zderzenie odmiennych światów to częsty punkt wyjścia dramatu. W sztuce Dorsta ten kontrast nakreślony został bardzo dosadnie. Z jednej strony, mamy wegetujących w starej ruinie upartego czcigodnego starca, leciwą wielbicielek opery (świetna Elżbieta Karkoszka) i ociężałą umysłowo dziewczynkę (Karina Seweryn), z drugiej zaś – energicznego człowieka, który chce się urządzić (Tomasz Schimscheiner), „nowoczesną” pielęgniarkę na luzie (Katarzyna Galica) i pozbawionego skrupułów przedsiębiorcę (Marek Litewka). Taki podział każe upatrywać konfliktu między słabymi i silnymi, tymi, co idą z czasem i „zacofanymi” między światem ducha i wartościami materialnymi. Niestety, żaden konkretny temat nie zostaje w spektaklu wygrany. Twórcy mają wprawdzie pomysły (scenografia łączy pojęcia łaźni i fabryki mydła za pomocą obficie wykorzystanych łazienkowych folii), starają się za wszelką cenę odrealnić kreowany świat (za sprawą barwnego światła i muzyki), ale trudno doszukać się jakiejś nadrzędnej myśli. Choć nie brak efektownych etiud i wyraziście zarysowanych scen, widz na próżno stara się złożyć tę układankę w całość, która zadziałałaby na wyobraźnię.

AGNIESZKA FRYZ-WIĘCEK

Stowarzyszenie Teatralne „Łażnia”, Teatr Ludowy w Krakowie, Tankred Dorst, *Pan Paweł*, tłum: Jacek Buras, reżyseria: Bartosz Szydłowski, scenografia: Małgorzata Szydłowska, muzyka: Marcel Chyrzyński, premiera: styczeń 2000

Jerzy Nowak, Tomasz Schimscheiner

fot. Krescenty Glazik

